

El llenguatge

Tant o més

bonic

25/III/1978

Tant es pot tractar de simples errades tipogràfiques com de faltes de l'original al qual les presses no han permès que els correctors dediquessin l'atenció necessària: el cas és que repetidament observem encara l'ús incorrecte del mot tant davant els adjectius i els adverbis, en els casos, que són la majoria, en què caldria usar tan, sense t final. Malgrat, doncs, que es tracta d'una qüestió tan elemental i tan-tes-vegades aclarida, no sembla pas que tothom s'hagi beneficiat d'aquests aclariments, que convé, així, reiterar en els seus esquemes essencials: davant els adjectius i els adverbis (o locucions adverbials) s'ha d'usar gairebé sempre el mot tan, com en les oracions No ens velem tan sovint, Ho diu tan convençut que s'ha de creure, Es tan animalotí, Van tan de pressa que no els puc seguir. Es només en oracions com les següents, de fet molt poc usuals, en les quals més que no pas una comparació s'expressa una inclusió de dos conceptes diferents en una mateixa afirmació, en què cal escriure tant —en correlació amb com: tant... com— davant adjectius o adverbis: Les seves idees, tant polítiques com econòmiques, són molt avançades, Van assumir aquella proposta, tant individualment com corporativament.

Existeix un cas especial, però, que fins i tot fa dubtar els qui ja tenen aquesta qüestió ben aclarida: ¿Tan o més bonic que els altres o Tant o més bonic que els altres? Sembla segur que cal adoptar la segona solució. El mot tan no tolera la separació del terme que modifica. Així com No era tan bonic esdevé No ho era tant, anàlogament L&L Tan bonic com els altres esdevé Tant o més bonic que els altres. Ho confirma un exemple que hem trobat en Joan Coromines: Tant o més gran que les altres quatre localitats... (Entre dos llenguatges, II, pàg. 88). D'altra banda, no considerem encertat que, tal com algu proposa, calgui dir necessàriament Tan bonic o mes. En Fabra trobem continuament expressions com dues o mes maneres, dos o mes mots, etc., que, de fet, tenen una estructura semblant a tant o mes bonic.

Albert Jané